

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Етнодизайн»**

**Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.**

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Етнодизайн
Викладач (-і)	Юсипчук Юрій Володимирович
Контактний телефон Викладача	+38 0679875624
Е-mail викладача	yurii.yusypchuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Освітній компонент «Етнодизайн» - новітній курс у підготовці студентів за спеціальністю 014 «Середня освіта» і направлений на формування виконавських навиків і умінь для виготовлення художніх виробів на основі знань з декоративно-прикладного мистецтва та проектної діяльності. Основна частина курсу – це практичні заняття, спрямовані на виконання студентами завдань з проектування та виготовлення в матеріалі творів декоративно-прикладного мистецтва в аспекті використання інноваційних підходів. Освітній компонент поєднує сучасні дизайнерські рішення до інтерпретації творів декоративно-прикладного мистецтва у сучасному формотворчому процесі. Такий напрям є актуальним з огляду на затребуваність на споживчому художньому ринку та буде корисним для студентів в набутті додаткових вмінь та навик практичної діяльності.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p><i>Метою</i> курсу є вивчення видів декоративно-прикладного мистецтва, а саме художня обробка дерева, художня кераміка, металіrstvo, вишивка, ткацтво та інші.</p> <p>Цілями освітнього компонента є поглиблення та розширення знань з питань розвитку видів декоративно-прикладного мистецтва на теренах Прикарпаття, аналіз естетики творів декоративно-прикладного мистецтва в напрямі етнодизайну, формування основ художнього творення виробів.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Інтегральна компетентність</i> (ІК) Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження на засадах академічної доброчесності, прогнозувати та презентувати їх результати.</p>	

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

- ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.
- ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.
- ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.
- ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
- ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.
- ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
- ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

- ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.
- ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.
- ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.
- ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.
- ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.
- ПК6. Здатність оволодівати академічно-творчими вміннями і навичками з різних видів і технік аналогового й цифрового образотворчого мистецтва та методами і технологіями їх формування в учнів.
- ПК7. Здатність розвивати власну графічну, живописну, формотворчу, композиційну та художньо-педагогічну майстерність.
- ПК8. Здатність толерантно взаємодіяти в системі мистецько-освітньої комунікації, в тому числі на засадах інклюзії.
- ПК9. Здатність успішно виконувати естетико-виховні, художньо-дидактичні, творчорозвивальні, арт-терапевтичні та мистецько-просвітницькі функції професійної діяльності в закладах середньої та фахової передвищої освіти.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

- РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.
- РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.
- РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.
- РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.
- РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.
- РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних

досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПРН)

ПРН1. Усвідомлює значущість національної та світової спадщини образотворчого мистецтва для навчання, виховання й розвитку особистості.

ПРН2. Орієнтується на художньо-естетичні цінності різних видів і жанрів класичного і сучасного образотворчого мистецтва.

ПРН3. Аналізує й узагальнює історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН4. Знає і використовує термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН5. Забезпечує наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН6. Володіє образотворчою грамотою та різними виконавськими техніками на необхідному й достатньому рівні сприйняття, аналізу, оцінки та практики створення художнього образу графічними, колористичними й формотворними засобами.

ПРН7. Володіє аналоговими та цифровими технологіями образотворення.

ПРН8. Визначає актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовує відповідні наукові методи їх розв'язання.

ПРН9. Знаходить, систематизує, аналізує й опрацьовує наявну навчальну і наукову інформацію з образотворчого мистецтва й споріднених галузей знань та створює наукові тексти мистецтвознавчого, художньо-дидактичного і мистецько-освітнього змісту державною й іноземною мовами.

ПРН11. Використовує сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.

ПРН12. Забезпечує толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.

ПРН 13. Створює безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПРН 14. Популяризує й збагачує скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	6		
Практична робота	24		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2	014 «Середня освіта»	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Етнодизайн як елемент національної культури.	2		
Тема 2. Особливості етнодизайну у декоративно-прикладному мистецтві. Історичний аспект зародження етнодизайну кінця ХХ – початку ХХІ століття.	2		
Тема 3. Проектна діяльність в етнодизайні. Безпека життєдіяльності (правила роботи з інструментами та матеріалами)	2		
Тема 4. Розробка ескізів на основі певного етнічного регіону. Розробка проекту поетапного виконання роботи в матеріалі твору декоративно-прикладного мистецтва.		8	20
Тема 5. Розробка проекту поетапного виконання роботи в матеріалі твору декоративно-прикладного мистецтва.		8	20
Тема 6. Проробка деталей та опоряджувальні матеріали.		8	20

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 60 балів; Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання – 10 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання – 10 балів Самостійна робота – 20.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Афанасьєв Ю. Визначення поняття етнодизайну як методологічної проблеми. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. 2016. Вип. 1(6). URL: file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/Мои%20документи/Downloads/mvkfm_2016_1_3.pdf
2. Бондар І. Етнодизайн як форма збереження образів народного мистецтва в умовах глобалізації. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну, 3(2), 192–201. <https://doi.org/10.31866/2617-7951.3.2.2020.220078>
3. Бровченко А. І. Формування фахової компетентності з основ етнодизайну у майбутніх учителів трудового навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика трудового навчання». Київ, 2011. 21 с
4. Гоцалюк А. Етнодизайн у декоративно-прикладному мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ століття // Українознавство. 2020. №1 (74). С. 169 – 179.
5. Дяченко, А. (2020). Концептуальні засади етнодизайну та його значення при підготовці майбутніх фахівців спеціальності «Дизайн». Молодий вчений, 6 (82). С. 98-101. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-6-82-20>
6. Руденченко А. Етнодизайн як міждисциплінарний феномен створення творчого освітнього простору. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2014. № 10 (ч. 3). С. 140–146.
7. Оршанський Л. Етнодизайн як інноваційний художній естетичний компонент. Молодь і ринок. 2011. № 1 (72). С. 38–41.
8. Сиваш І. О. Етнодизайн – важливий чинник консолідації українського суспільства в умовах війни. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 3. С. 120–123.

9. Тимків Б. М. Формування художньої етнокультури студентів засобами народного декоративно-прикладного мистецтва. Етнос і культура. Часопис Прикарпатського університету ім. В. Стефаника: збірник наук.-теорет. статей. Івано-Франківськ: Плай, 2003. С. 131–135.

Додаткова література:

1. Етнодизайн у контексті українського національного відродження та європейської інтеграції. Кн. 2 : зб. наук. пр. / редкол.: гол. ред. М. І. Степаненко, упоряд. і відп. ред. Є. А. Антонович, В. П. Титаренко та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 447 с.
2. Кара-Васильєва Т. Історія мистецтва ХХ століття: концепція, нові підходи й оцінки. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії: зб. наук. пр. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2007. Вип. 7. С. 53–64.
3. Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: зб. наук. ст. / Інст. проблем сучасного мистецтва НАМ України ; заг. ред. М. І. Яковлева. Київ : Фенікс, 2012. 256 с.
4. Сергеева Н. В. Народне мистецтво: культурний потенціал трансформації. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. 2011. № 5. С. 143–145.
5. Сиваш І. Етнодизайн як національна форма мистецтва в сучасній світовій культурі: функції і місце. Національні культури у глобалізованому світі: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 286–288.
6. Сиваш І. Теоретико-методологічні підходи до розуміння етнодизайну на сучасному етапі культуротворчості. Вісник НАКККіМ. Київ: Міленіум, 2016. № 2 С. 105–109.

Викладач: Юсипчук Юрій Володимирович,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну